קח: כל הבשר פרק שמיני חולין

עין משפט נר מצוה

נז א ב מיי׳ פ״ט מהל׳ מ״א הלכה ח ופ״ח טוש״ע יו״ד סי׳ נ׳ סעיף ג׳:

נח ג מיי׳ שם פ״ט הלכה ג׳:

נט ד ה ו מיי׳ שם הלי׳ י ופי׳ בהגהות ומ״מ וכ״מ ממג שם טוש״ע יו״ד סי׳ נ׳ סעיף ב׳:

רבינו גרשום

שנפחט החלב ממנו ברתיחה אסור הבשר חלב אמאי שרי כר׳ רב אמר לוקה על אכילתו. כלומר דאכל כשיעור בין בשר ובין חלב ואינו לוקה על בישולו כלומר דלא בשיל אלא חצי שיעור: לעולם לא מצטרפי והכא במאי עסקינן בבא מיוחד גדולה של בשר. בחלב מבושל ולקח חצי זית מאותו חלב וחזר ובישלן עם אחת אבישולו לא לקי דכבר מבושל אאכילה לקי דאכיל כזית איסור. באי זה בישול אמרו כל שאחרים אוכלין אותו כלומר דמתחלה לא נתבשל כל צרכו ובא הוא ונטל חצי זית מזה וחצי זית מזה ובישלו כל צרכו: ואפשר לסוחטו עצמו תנאי היא. כלומר ר׳ יהודה דס״ל תחיכת עצמה נעשית נבילה הוא ס״ל אפשר לסוחטו אסור וחכמים דסבירא להו עד שיהן טעם ברוטב כלומר אינן סבירא להו אפשר לסוחטו מותר לפי׳ אין אסור עד שיהן טעם ברוטב: א״ר נראין דברי רבי יהודה בשלא נ״ר רבי יהודה בשלא נ״ר כו׳. כלומר ר׳ יהודה דסבירא ליה תחיכה עצמה נעשית נבלה נראין דבריו בשלא נ״ר כי לא נ״ר ולא כיסה לא אזלי ניצוצות בכל הקדירה ובלעה תחיכה ונעשית נבילה ואוסרת כל התחיכות ודברי חכמים בשנ״ר ושכסה דאזלי ניצוצות בכל הקדירה ולא מצי למיבלע בתחיכה אחת ואזיל החלב בכולהו תחיכות ואינו אסור עד שיהן טעם בכולהו תחיכות ובקיפה ובדוטב:

מסורת הש״ס

ג) ג״ל כמתניתא דת״ל כ״ד], ג) [תוספתא ס״פ ה״כ], ד) [ועי׳ תוספות ס״ה ה״כ], ה) [טור ס״ד הנהגה כת״ס], ו) [ג״ל כולם], ז) [ג״ל כולם], ח) [פסחים מד:], ט) [שיך לעמ׳ הבא].

תורה אור השלם

ו. ראשית בכורי אדמתך תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
שמות כג יט

הנהות הב״ח

(ש) רש״י ד״ה ניער וכו׳ עד סיה ויורדין:

אמאי מותר חלב נבלה הוא. מכאן היה מדקדק רבינו שמואל דלמ״ד מין במינו לא בטיל לריך תרי ששים שיהא ברוטב לבטל טעם מתיכת נבלה וששים בתחיכת היתר לבטל רוטב היולא מן הנבלה וקשה לר״י לדבריו דמשני גדי אקרפה מותר ולא חלב בעלמא מתיכה של היתר נעשית נבלה מדרבנן ולריך ששים כנגד כולה דמדאוריימא לא לריך ס׳ אלא כנגד התיקור הנבלע כה ס״ב ופ״ג דגדי אקרפה מותר ולא חלב מ״מ מדרבנן התב עלמו נאסר כשאר איסורין דאמרי׳ בפ״ב דחולין (דף כ״ב:) איסור כל חלב שניותר אלא ודאי כיון שהחלב הנפלט מן הבשר לא נעשה נבלה אלא מטעם בשר המעורב בו אין לו דין חלב טמא אלא מהבטל בחלב שניותר כמו שמתבטל טעם בשר האסור ולא תשיב מין במינו והכי נמי רוטב הנפלט מן הנבלה אין לו דין מיס האסורין שלא להתבטל במיס אחרים אלא מיס שבקדרה והא דקאמר חלב נבלה הוא וקאי אכי מתקנא היינו דוקא בבשר בחלב שכל אחד לבדו היתר וכשמתבשל יחד עשה הכתוב הכל נבלה והוא כחלב היוצא מן הטרפה ולכך לוקה על אחי זית חלב הנפלט מאלי זית שמנוניות בשר אבל מיס הנפלטים מן הנבלה אין נאסרין אלא מחמת טעם הנבלה המעורב בהן ואין מצטרפין ללקות עליהן משום נבלה ומכאן יש להוסיף דמבלין הכנועים מחלב או מדם ונפלו לקדירה ומתבטלין בששים ופ״ג דטעתין טעם אפי׳ בלף מותר לאיסו:

ממול מן האיסור הנבלע בהן:

גדי אקרפה תורה ולא חלב. והא דנקט בזית בשר בתוך יולה גדולה משום דאם נפל לתוך חלב מועט היה נאסר הכל כגדי משום שמנונית הבשר המעורב בחלב ולא נתבטל:

שנפל לתוך יורה רותחת דמבלע בלע אפלט לא אפלט. תימה דבשר הנלקח לעיסי הוא דפליט דבשומנין יבק בקדרה רותחת משמנה מלאית המיס מן היבק וכן בשר שומן יעיפו לתוכה ונלקח השמנונית על הרוטב ופי׳ רבינו שמואל דהא דקאמר מפלט לא פליט היינו עד שיהא שבע מבלעתו אבל לאחר שבלע מחר ופולטו וכן פירש הרב רבינו שמעיה סוף סוף כי ניים הדר פליט היינו כי ניים מבליעתו ומשני שקדם ובלקו קודם שגמר בליעתו ואותן כלים וקערות המסורות כשמגיעים לותם בתוך יולה גדולה ומניחין אותן מנפיחים כשהמיס רותחין היה מלריך רבינו שמואל להיותם שעה גדולה עד כדי שיהא להם שהות לגמור בליעה ולחזור ולפלוט אמ״כ ודבר תימה הוא דמי ניקי לידע שיעור זה ואומר ר״ת דהא דקאמר הכא מבלע בלע מפלט לא פליט היינו לא פליט מה שבלע עכשיו אבל מה שהיה בלוע מקודם פליט ואין להאיר מטעם זה להגעיל כלי שהוא בן יומו כשאין בשום ששים לבטל התיקור והטיחן כשהם רותחין משום דמיס מבלע בלעי התיקור שבכלי ולא פלטי דבשום שהן גלוסים לא שייך לומר בליעה ולא בלעי אלא שמתערב בהן התיקור וגם אין בכבשן לומר דכי היכי דאמר מבלע בלע מפלט לא פליט מה שבלע הכי נמי מפלט פליט מבלע לא בלע מה שפלט ועוד דאמ״כ יהא מקור להגעיל שני כלים זה אחר זה דבהגעלת הראשון נאסרו המיס והשני יבלע מן המיס האסורין דודאי פליטת עלמו לא יבלע אבל פליטת כלי אחר יבלע וגם כלי הראשון אינו מכניס כולו בבת אחת במיס רותחים וא״כ מה שנכנס תחלה פולט ולד השני שנכנים אח״כ בולע מה שפלט לדי הראשון לכך נראה לתין להגעיל כלי בן יומו בשאין במיס ס׳ לבטל והגעלה דמדין לא מקרי מוכח להגעיל כלי בן יומו(ש) לא הגעילו אלא כלים קטנים בתוך הגדולים שהיה במיס ששים לבטל התיקור ובערב פסח קודם מרבע שעות מוכח להגעיל כלי אף ממן אע״פ שאין במיס ס׳ לתיקה ג׳ מותי טעם של היתר הממן נ״ט בכלי והכלי נ״ט במיס והמיס מחרין ונבלעין בכלי ועדיין הוא היתר שהוא קודם הפסח: ט)**ודברי** חכמים **בשניער מאי ניער אילימא ניער בפוף ולא בתחלה.** ה״מ למיפרך מכלל דלרבנן תפילו לא ניער כלל מבלע בלע מיפלט לא פליט אלא דפריך טפי ספיר:

גרסין